

Dievnams piedzīvo atjaunošanu

Līvānu Romas katoļu draudzes baznīca pāris pēdējos gados piedzīvojusi daudzas pozitīvas pārmaiņas, par ko draudze pateicīga jaunajam, enerģiskajam prāvestam Jurim Zarānam. Protams, arī daudzes ieguldījums sava dievnama atjaunošanā ir liels, taču galvenais ideju autors un pārvērtību organizators ir prāvests. Juris Zarāns laipni atsaucās «Novadnieka» aicinājumam pastāstīt par baznīcā veiktajiem darbiem un vienu otru jauninājumu, kādu citos dievnamos nemaz nav.

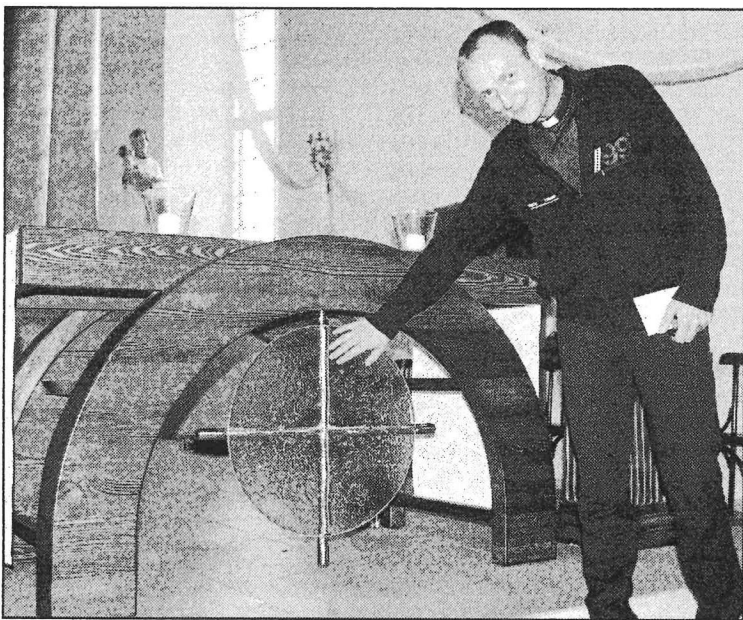
— Tāpat kā mājām, dzīvokļiem, sabiedriskajām ēkām, arī baznīcām pienāk laiks, kad tās vajag atjaunot. Līvānu katoļu baznīca ir uzcelta pirms 150 gadiem, Pirmā pasaules kara laikā bija nopostīta. Trīsdesmitajos gados to saveda kārtībā, taču ne tādā, kādā tā bija iepriekš, vienīgi tik daudz, lai varētu normāli funkcionēt, — stāstīja Juris Zarāns. — Pēc tam ik pa laikam tika veikti dažī uzlabojumi, bet nopietni remontdarbi nenotika. Bija pienācis pēdējais laiks tos uzsākt. Dievs tā bija lēmis un deva arī atiecīgu atbalstu, par ko sakām paldies.

Baznīcā — apsildāma grīda

Juris Zarāns Līvānu katoļu draudzē kalpo trešo gadu. Atjaunošanas darbus sāka ar grīdas nomaiņu, jo vecā koka grīda bija nokalpojusi savu mūžu, dažviet pat satrunējusi. Baznīcā nebija arī apkures. Uz misēm ierodas samērā kupls ticīgo pulks, jo tā atrodas pilsētā, uz to dodas arī laucinieki, jo lauku draudzēm nav līdzekļu savu baznīcu telpu apkurināšanai. Līvānu baznīcā vismaz Dievmātes kapelā bija ceplis, kur lielā aukstumā ienākt un apsildīties. Arī Juri Zarānu māte bēnībā ziemās vedusi vai nu uz baznīcu Jēkabpilī, ko apkurināja, vai uz Līvāniem. Padomju laikos, kad autobusi kursēja bieži, tas neradīja grūtības.

Nomainot grīdu Līvānu baznīcā, reizē tika risināta arī apkures lieta, — tika ierīkota apsildāma grīda. Tas bija dārgi un pietiekami sarežģīti, tagad atzīst prāvests, taču galvenais bija ķerties pie šīs idejas realizēšanas, un darbu gaitā atradās gan līdzekļi, ko saziņoja draudze un sponsori, gan darbaspēks. Viņš atceras, kā baznīcā izskatījās pašu karstāko darbu laikā, — plašajā telpā puse no grīdas izlauzta, strādnieki zāģē un cērt. Taču, ja ir vizija, ka tu vēlies kaut ko izdarīt, tad dari, un saņemsi cilvēku atbalstu. Jālūdzas arī uz svēto Jāzepu, tas, kas attiecas uz finansiālām lietām, uzsver Juris Zarāns. Cilvēki, redzot, ka kaut kas reāli notiek, bijuši atsaucīgi. Īpaši pretimnākoši bija Līvānu uzņēmēji.

Vispirms putuplasts, pēc tam režģis, visas caurulītes, kas vada siltumu, cements un virsū flīzes, — prāvests nodemonstrē ista būvdarbu speciālista zināšanas, stāstot, no kā veidota siltā un līdzinā grīda, kas telpai dod īpašu gaišumu. Tagad Līvānu ka-

● Tautas altāris ar stiklā veidotu lauztu Hostiju. Līvānu Romas katoļu draudzes prāvests Juris Zarāns ir autors daudziem jaunievedumiem dievnāmā un nenogurdināms organizators, rūpējoties gan par garīgo dzīvi, gan par to, lai baznīca būtu skaista, ērta un moderna. Dievnama atjaunošana notiek ar pašvaldības, draudzes locekļu un vietējo uzņēmēju lielu atbalstu.

toļu baznīca ir viena no retajām Latvijā, kurā ir apsildāma grīda. Apkurināšana notiek ar granulu katla palīdzību.

Nākošajā gadā ar projektā iegūtiem līdzekļiem — ar Lauku atbalsta dienesta palīdzību par ES finansējumu tika nomainīti lielie baznīcas logi. Jaunie ir darināti no koka, bet ar stikla paketi, saglabājot iepriekšējo izskatu. Vienlaikus notika jumta nomaiņas dabi, jo vecais bija caurs un tecēja. Iepriekšējā ziemā notika arī baznīcas iekšējais remonts. Telpas tika pārkrāsotas. Visu šo darbu dēļ bija grūti uzturēt telpā kādu noteiktu temperatūru. Šī gada ziema bija pirmā, kad baznīcā temperatūra regulāri tikusi uzturēta 10 grādu apmērā. Apmeklētājiem, kas ieradās ziemas apģērbā, nereti pat šķitis, ka siltuma par daudz. Varbūt jāierīko garderobe? — spriež prāvests. Un tas nemaz neizklausās neticami, iepazīstoties ar visu pārējo, kas šeit jau padarīts.

Remontdarbu laikā gan restaurētas, gan notīrītas vecās svētbildes, nomainīti to rāmji. Bez tam draudzē izveidojusies tradīcija, ka pateicībā par bērnu sagatavošanu pirmajai svētajai Komunijai vecāki dāvina jaunas svētbildes. Baznīcā ir gan oriģināli darbi, gan reprodukcijas, zem kādas svētbildes atrasta arī ļoti sena bilde — aizbildņa, svētā Miķeļa glezna, kas tapusi 1860. gadā.

Grēksūdzes laikā cilvēks no malas nav saskatāms

Daudzus baznīcas apmeklētājus, kas ieradušies no tālām vietām, pārsteidz tautas altāris, bet līvānieši pie tā jau pieraduši. Pie tautas altāra priesteris darbojas ar seju pret cilvēkiem. Altāra dizainu izstrādājuši vietējie mākslinieki, izgatavojis savējais koksliednieks Aivis Ancāns. Altāri iestrādāts stikla elements, attēlojot pārlauztu Hostiju. Līvāni ir stiklinieku pilsēta, tāpēc noformējumā vajadzīgs kāds stikla elements, uzskata prāvests. Arī baznīcas galveno durvju izgatavošanā ir iesaistots stikls. Latvijā nav otras baznīcas, kurai galvenās ārdurvis būtu gatavotas no

stikla. Komplektā ar tautas altāri izgatavota ar kancele. Galvenajā altārī nomainīts liels krusts, jo iepriekšējam krucifiksam nav bijušas pareizas proporcijas. Pestītāja figūra pasūtīta Polijā, bet krustu darināja tautas altāra autors. Vecais krucifikss novietots pie ārdurvīm, pie tā cilvēki lūdzas, ejot ārā no baznīcas. Tur ierīkots vēsturiskais stūritis, kurā izvietots stends ar fotogrāfijām un citiem materiāliem par bijušajiem draudzes prāvestiem, vikāriem un par draudzē dzimušajiem priesteriem, kā arī baznīcas vēsture. Materiālus sagatavoja Skrebeļu ģimene. Turpat novietots arī unikāls svētītā ūdens trauks — apjomīgs akmens ar iedobumu, kas jaunākajos laikos atradās ārpus dievnama, jo tam bija atrasts modernāks aizvietotājs.

Prāvesta Jura Zarāna jaunievedums ir arī daļēji slēgts biktskrēsls. Arī to izgatavoja Aivis Ancāns. Cilvēks, kas nometies ceļos sarunai ar priesteri biktskrēslā, no malas nav ieraugāms, var justies pasargāts no ziņkārīgo acīm un justies brīvāk. Bez tam pats biktskrēsls novietots baznīcas aizmugurējā daļā, lai solos sēdošo dievlūdēju uzmanība nebūtu pievērsta blakus lietām. Arī biktskrēsla noformējumā izmantots stikls. Virs biktskrēsla izvietots uzraksts «Dievs piedod vienmēr» — pāvesta Franciska bieži lietotie vārdi.

Baznīcā nav ierastā dievgalda. Prāvests stāsta, ka kādreiz tas it kā nodalīja cilvēkus no svētās telpas, bet tagad baznīcas doma ir tāda, ka Dievs nāk pie cilvēkiem, ka altāris kā galds ir pa vidū, un visi apkārt ap to kā viena ģimene.

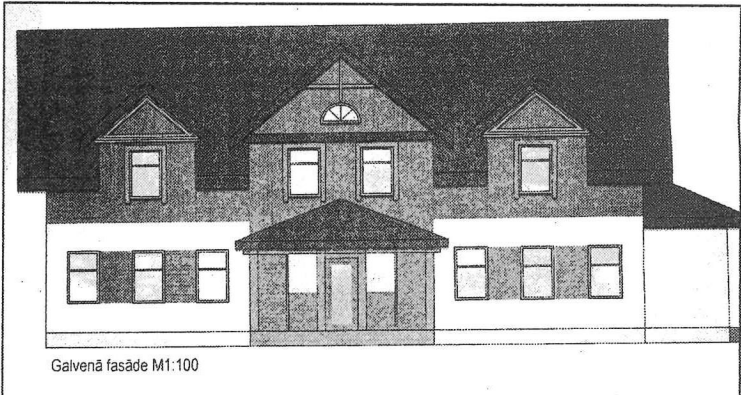
Baznīcā ir daudz sēdvietu, ērti, gari soli. Tie pārvesti no Nīderlandes, no kādas slēgtas baznīcas. Solu pārvešana notikusi ar kāda Līvānu uzņēmuma palīdzību. Sēdvietās glabājas mīksti paklājiņi vai spilventiņi, kas izgatavoti un uzdāvināti pēc Līvānu biedrības «Baltā māja» iniciatīvas un paredzēti palikšanai zem ceļiem tupot. Runājot par ērtībām, kas sagādātas baznīcas apmeklētājiem, nevar nepieminēt skaļruņus, jaunās lustras, kā arī bērnu rotaļu stūrīti. Kad vecākiem līdzī paņemtais mazulis

● Jaunais biktskrēsls Līvānu Romas katoļu baznīcā.

● Kad būs gatavs jaunais draudzes nams? Prāvests Juris Zarāns teica, ka atbildi vislabāk zināšot svētais Jāzeps — finanšu un celtnieku aizbildnis, taču būvdarbi notiek acīmredzami.

● Tā izskatīsies jaunais draudzes nams. Foto: I.Kirilova

nogurst un sāk činkstēt, viņš var doties uz īpašu vietīņu, kurā gaida mīksta, krāsaina rotaļlieta. Apskaņošana iekārtas sagādātas par projektā, ko atbalstīja LAD, iegūtiem līdzekļiem. Jauninājums ir arī moderna labierīcību telpa ar ūdensvadu un veļas automātu liturģisko drēbju izmazgāšanai. Daudz darba paveikts apkārtnes labiekārtošanā.

Sapņo par jaunu torni un būvē draudzes māju

Vai dievnama atjaunošanas darbiem nu jau pielikts punkts? Nebūt nē. Prāvests stāstīja, ka paredzēts ar laiku atjaunot galveno altāri, kā arī sānu altārus, lai visi būtu vienotā stilā. Turpinās ērģeļu restaurēšana, darbu lielākā daļa jau pabeigta. Lielāka vizija ir baznīcas torņa paaugstināšana, tam tapis jau projekts. Idejas īstenošanai gan būšot va-

jadzīgi lieli līdzekļi. Tornis vēsturiski bijis augstāks un nedaudz savādāks. Jau 1959. gadā toreizējais draudzes prāvests bijis sagatavojis jauna torņa maketu, skices un aprēķinus. Jaunais tornis pacelsies visaugstāk pār pilsētu, būs izgaismots, — sapņo prāvests Juris Zarāns. Bet viens vērienīgs darbs notiek jau pašlaik — jauna draudzes nama celtniecība. Iepriekšējā māja savu laiku nokalpojusi, kļuvusi pārāk maza draudzes aktivitātēm. Tā tika nojaukta, bet laukumā jau rosās celtnieki. Jaunajā draudzes mājā pirmajā stāvā būs telpas dažādiem pasākumiem — ticības padziļināšanas kursiem, kora mēģinājumiem, katehētikas nodarbībām, bet otrajā stāvā atradīsies istabas dzīvošanai garīdzniekiem. Arhitekts, kas gatavojis draudzes mājas projektu, pieturējies vietējam stilam, un jaunā ēka solās būt vizuāli pievilcīga.

L.Rancāne